

Keskeinen – keskinen, puoleinen – puolinen.

SKS:n kielivaliokunnan työjaosto otti käsitelläkseen sanaparit *keskeinen* — *keskinen* ja *puoleinen* — *puolinen*, joiden käytössä esiintyy kirjavuutta.

Sanalla *keskeinen* se katsoi nykykielessä olevan kaksi merkitystä. Ensimmäinen se merkitsee 'keskellä, keskuksessa olevaa', varsinkin tämän aseman tärkeyttä ajatellen (esim. *kirjon keskeinen sijainti*). Tähän merkitykseen liittyvät yhdyssanat *itsekeskeinen*, *minäkeskeinen*. — Toinen merkitys, edellisen pohjalla kehittynyt, on 'huomattava, oleellinen, tärkeä' (esim. *seuran keskeisin henkilö*).

Sana *keskinen* merkitsee ensisikään 'keskellä, keskuksessa olevaa', kuten *keskeinenkin*, mutta ilman mitään arvoastavaa sivumerkitystä (*kaupungin keskie-*

osat; kieli artikuloi keskieissä asennossa). Tähän merkitykseen liittyvät yhdys-sanat *aurinko-*, *maakeskinen*, *eri-*, *sama-* *keskinen*. — Toinen merkitys: 'joidenkin kesken, keskuudessa vallitseva tai suoritettava, välinen; jonkin sisäinen', esim. *toimittajien keskinen neuvottelu; komppanian keskieiset kilpailut*. Samoin: *kahden-*, *kolmen-*, *meidänkeskinen*.

Sanojen *puoleinen* — *puolinen* käytäntö on vakiintumassa siten, että edellinen esiintyy genetiivin ohessa, jälkimmäinen muissa tapauksissa. *Puoleinen* sanalle tulee näin kaksi merkitystehtävää, ensisikään eräät paikallisuutta osoittavat sanaliitot ja yhdyssanat (*etelänpuoleinen rinne, Ruotsin-puoleinen ranta*), toiseksi sellaiset moderatiiviset adjek-

tiivit kuin *heikon-, hycän-, uudenpuolei-*
nen. — *Puolinen* taas esiintyy seuraava-
van tapaisissa yhdyssanoissa: *joka-,*
kaksi-, moni-, tasa-, yksipuolinen, kai-
kin-, molemminpuolinen; itä-, pohjois-

puolinen, ylä-, ala-, sisäpuolinen, mies-,
naispuolinen, poikkipuolinen.

Oltiin kuitenkin sitä mieltä, että täl-
laista erontekoa kummankaan sanaparin
suhteen ei ole syytä jyrkästi vaatia.

Matti Sadeniemi.